ఎందుకు?

ఆదివిష్ణు

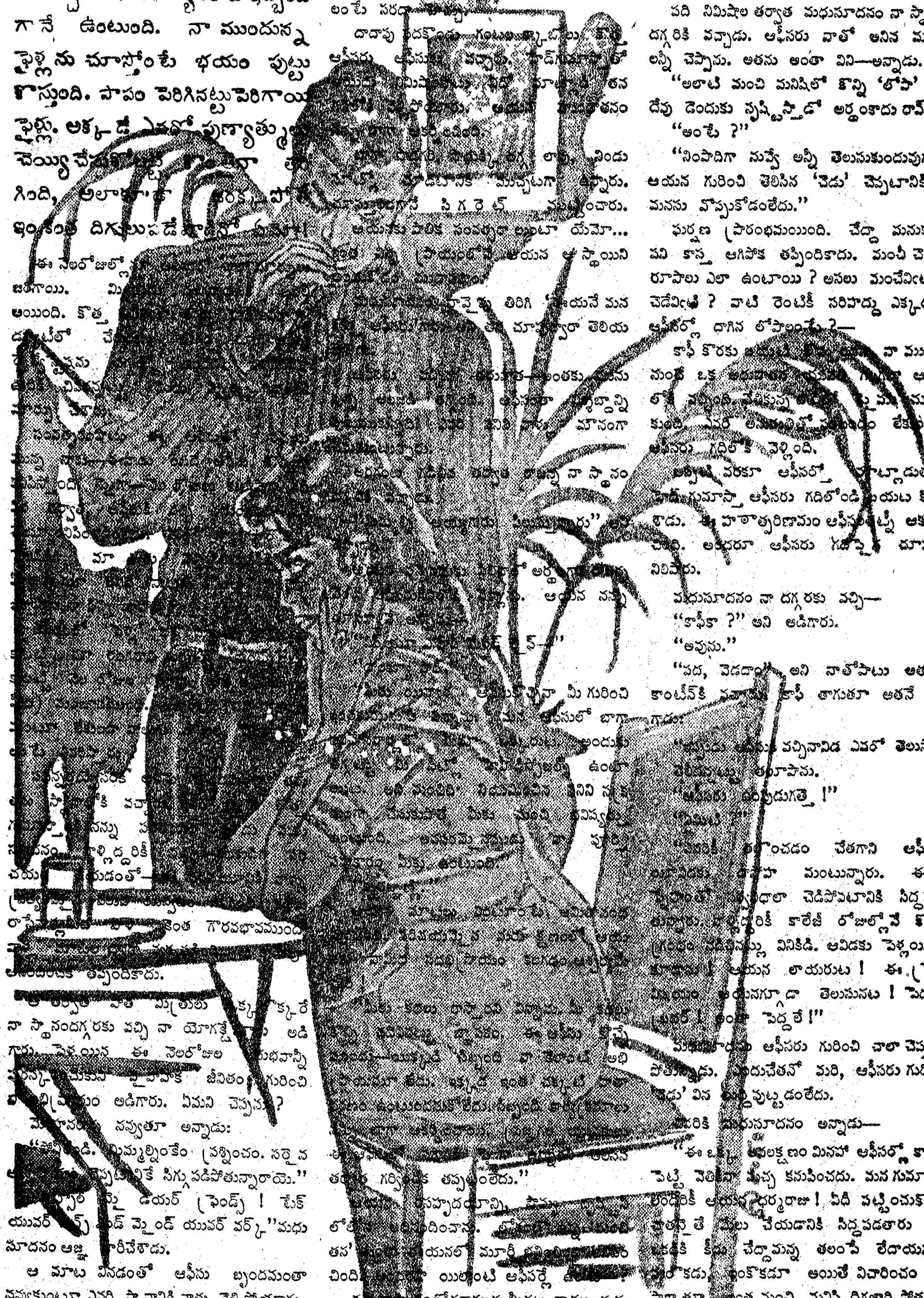

నెలరోజుల తర్వాత ఆఫీసులో కూర్చుని పనిచెయ్యాలంటే ఇబ్బందిగానే ఉంటుంది. నా ముందున్న ఫైళ్లను చూస్తొంటే భయం పుట్టుకొస్తుంది. పాపం పెరిగినట్టు పెరిగాయ్ ఫైళ్లు. అక్కడే ఎవర్నో పుణ్యాత్ము [illegible] చెయ్యి చేసు [illegible] గింది, అలా [illegible] ఇంకెంత దిగులు పడేవాడినో [illegible]

[illegible]

[illegible] తర్వాత [illegible] మిత్రులు [illegible] నా స్థానందగ్గరకు వచ్చి నా యోగక్షేమాలు అడిగారు. [illegible] ఈ నెలరోజుల [illegible] అనుభవాన్నీ [illegible] వైవాహిక జీవితం గురించి [illegible] అడిగారు. ఏమని చెప్పను?

మధుసూదనం నవ్వుతూ అన్నాడు:

"[illegible] అండి. మిమ్మల్నింకేం ప్రశ్నించం. సరైన [illegible] చెప్పడానికే సిగ్గు పడిపోతున్నారాయె."

"[illegible] మై డియర్ ఫ్రెండ్స్! టేక్ యువర్ [illegible] మైండ్ యువర్ వర్క్" మధుసూదనం ఆజ్ఞ [illegible] రీచేశాడు.

ఆ మాట వినడంతో ఆఫీసు బృందమంతా నవ్వుకుంటూ ఎవరి స్థానానికి వాళ్లు వెళ్లిపోయారు.

తర్వాత తెలిసింది—కొత్తగా వచ్చిన హెడ్ గుమాస్తాను అనుకరి [illegible] మధుసూదనం అలా అన్నాడని. మధుసూదనానికి ఇలాంటి 'అనుకరణ' అంటే సరదా [illegible]

[illegible] సిగరెట్ [illegible] వారు.

"ఆయనకు పాతిక సంవత్సరాల ఉంటాయేమో..." [illegible]

[illegible] తిరిగి 'ఆయనే మన [illegible]

[illegible] మీ గురించి [illegible]

"[illegible] కథలు రాస్తారని విన్నాను [illegible]

[illegible] గర్వించక తప్పటంలేదు."

[illegible] లో కూర్చున్న మీదట నా ముందున్న ఫైళ్ళూ వగైరాలు అతి స్వల్ప విషయాలుగా కనిపించాయి. ఆఫీసరు ప్రోత్సాహం ఎంత పనినైనా చేయించగలదు.

పది నిమిషాల తర్వాత మధుసూదనం నా స్థానం దగ్గరికి వచ్చాడు. ఆఫీసరు నాతో అనిన మాటలన్నీ చెప్పాను. అతను అంతా విని—అన్నాడు.

"అలాటి మంచి మనిషిలో కొన్ని 'లోపా' లను దేవు డెందుకు సృష్టిస్తాడో అర్థంకాదు రావ్!"

"అంటే ?"

"నింపాదిగా నువ్వే అన్నీ తెలుసుకుందువుగాని. ఆయన గురించి తెలిసిన 'చెడు' చెప్పటానికి నా మనసు ఒప్పుకోడంలేదు."

ఘర్షణ ప్రారంభమయింది. చేద్దా మనుకున్న పని కాస్త ఆగిపోక తప్పిందికాదు. మంచీ చెడుల రూపాలు ఎలా ఉంటాయి? అసలు మంచేమిటి? చెడేమిటి? వాటి రెంటికీ సరిహద్దు ఎక్కడ? ఆఫీసర్లో దాగిన లోపాలంటే ?—

కాఫీ కొరకు [illegible] నా ముందు నుంచే ఒక [illegible] ఆఫీసు లోకి [illegible] కుంది. ఎవరి అనుమతి [illegible] లేకుండానే ఆఫీసరు గదిలోకి వెళ్లింది.

అప్పటి వరకూ ఆఫీసర్తో [illegible] మాట్లాడుతున్న హెడ్ గుమాస్తా ఆఫీసరు గదిలోంచి బయట కొచ్చేశాడు. ఈ హఠాత్పరిణామం ఆఫీసునంతట్నీ ఆకర్షించింది. అందరూ ఆఫీసరు గదివైపే చూపులు నిలిపారు.

మధుసూదనం నా దగ్గరకు వచ్చి—

"కాఫీకా ?" అని అడిగారు.

"అవును."

"పద, వెడదాం" అని నాతోపాటు అతనూ కాంటీన్‌కి వచ్చాడు. కాఫీ తాగుతూ అతనే అడిగాడు:

"ఇప్పుడు ఆఫీసుకు వచ్చినావిడ ఎవరో తెలుసా?'

[illegible] తలూపాను.

"ఆఫీసరు [illegible] గత్తె!"

"[illegible] ?"

"[illegible] చడం చేతగాని ఆఫీసరు [illegible] మంటున్నారు. ఈవిడ [illegible] తో [illegible] చెడిపోటానికి సిద్ధపడుతున్నారు. [illegible] రికీ కాలేజీ రోజుల్లోనే కొంత [illegible] నడిచినట్లు వినికిడి. ఆవిడకు పెళ్లయింది [illegible]! ఆయన లాయరుట! ఈ ప్రేమ [illegible] ఆయనగ్గూడా తెలుసునట! పెద్దలు [illegible]! [illegible] పెద్దలే!"

[illegible] ఆఫీసరు గురించి చాలా చెప్పుకు పోతున్నాడు. [illegible] దుచేతనో మరి, ఆఫీసరు గురించి 'చెడు' విన బుద్ధిపుట్టడంలేదు.

[illegible] రికి మధుసూదనం అన్నాడు—

"ఈ ఒక్క అవలక్షణం మినహా ఆఫీసర్లో కాగడా పెట్టి వెతికినా తప్పు కనుపించదు. మన గుమాస్తాలందరికీ ఆయన ధర్మరాజు! ఏదీ పట్టించుకోరు. [illegible] తే [illegible] చేయడానికి సిద్ధపడతారు కాని ఒకరికి కీడు చేద్దామన్న తలంపే లేదాయనకు. [illegible] కడు, ఇంకొకడూ అయితే విచారించం కాని [illegible] అంత మంచి మనిషి దిగజారి పోతున్నా

43వ పేజీ చూడండి

రంటే జాలిగానే ఉంటుంది మరి."

నాకైతే నేనేమీ మాట్లాడలేదు. కాఫీ ముగిసిన తర్వాత ఆఫీసుకి వచ్చాము. మేము వస్తూండగా మళ్లీ ఆవిడ మాకు ఎదురు పడింది. అందమైన మనిషి!

నేను నా స్థానంలో కూర్చున్న తర్వాత మధుసూదనం మళ్లీ పిలిచాడు. చిరాకుతో అతని స్థానం సీటు దగ్గరికి వెళ్లాను.

"సారీ బ్రదర్ .... నీకో ఉత్తరం వచ్చి చాలా రోజులయింది. అది నీకు అందజేద్దామనుకునే యిప్పటివరకూ వాయిదా వేశాను. ఇంద."

అతను ఇచ్చిన ఉత్తరం తీసుకు వచ్చేశాను. నా స్థానంలో కూర్చుని ఉత్తరం విప్పాను:

శ్రీ రావుగార్కి,

నాన్నగార్కి ఓ పది రోజుల నుండీ గుండెల్లో విపరీతమైన పోటు వస్తున్నది. ఈ కారణం చేతనే మేమెవ్వరమూ మీ పెళ్లికి రాలేకపోయాము.

ముందు ఈ విషయాన్ని మీకు తెలియజేయ వద్దన్నారు. కాని—యివ్వాళ గుండె నొప్పి ఉధృతమయింది. మీకు ఉత్తరం రాయమని స్వయంగా ఆయన చెప్పడంతో రాస్తున్నాను. మీ పెళ్లి పనులన్నీ సక్రమంగా ముగిసిన తర్వాత వీలు చేసుకుని ఒకసారి రావలసిందిగా నాన్న మిమ్మల్ని ఆహ్వానిస్తున్నారు.

చివరిసారిగా మిమ్మల్ని చూడాలని ఉందిట.

మీ, నిరంజనం—

ఉలిక్కిపడ్డాను. ఆ చివరి వాక్యం నా నవనాడులన్నీ కృంగదీసింది. ఆయన శరీర స్థితి ఎలా ఉంది? ఇంతకు మునుపు వచ్చిన ఉత్తరాల్లో ఏనాడూ ఆయన ఈవిధంగా రాయలేదు. ఉత్తరం చదువుతూన్న ప్రతి మాటూ ఆందోళన ఉధృతమవుతోంది. ఆ చివరి వాక్యాన్ని పదే పదే చదువుకుంటూ అర్థాన్ని నాకు తోచిన విధంగా సమన్వయించుకోడం తప్ప — మనసుని కుదుట పరచుకోలేక పోతున్నాను.

ఉత్తరాన్ని తీసుకుని ఆఫీసరు గదిలోకి వెళ్లాను. నా ఆదుర్దాని గమనించి, నన్ను చూడగానే అడిగారాయన:

"సెలవు కావాలా?"

అవునన్నాను ఆశ్చర్యపోతూ ....

"పెళ్లయిన తర్వాత మనిషికి బాధ్యతలు పెరుగుతాయిట. సరే మీరిక వెళ్లచ్చు"

సెలవు మంజూరు చేసినందుకు ధన్యవాదాలు చెప్పి వచ్చేశాను. రెండు రోజుల సెలవు రాసి హెడ్ గుమాస్తా చేతికిచ్చాను. సెలవు కాగితాన్ని తీసుకుంటూ నవ్వుకున్నారాయన.

* * *

ఆ సాయంత్రం పెందరాడే గదికొచ్చాను.

తలుపుతెసి రెండు జతల బట్టలు సూటుకేసులో సర్దుకుంటూండగా రుక్మిణమ్మగారు వచ్చారు. గుమ్మం దగ్గరే నిలబడి—

"నీకు కొత్త కళ వచ్చేసింది సుమా! తాతయ్యగారు నిన్ననే ఊరు వెళ్లారు. ఆయన నిన్ను చూడాలని తహతహలాడుతున్నారు" అన్నది నవ్వుతూ.

నా ముందే ఆవిడ అలా మాటాడుతూంటే సిగ్గు

ఎందుకు?

21 వ పేజీ తరువాయి

పెట్టుకొచ్చింది! తల వంచుకున్నాను.

"తల దించుకుంటావెందుకోయ్ పెళ్లికొడుకా? మరీ ఆడపిల్లలా అంత సిగ్గయితే ఎలా నాయనా .... తలెత్తు .... అన్నట్టు .... మీ ఆవిడ నెప్పుడు తీసుకొస్తావూ?"

"నాకా విషయాలు తెలీవండి."

"ఈ ఇంట్లోనే మరో భాగం నీకు యిద్దును కాని, నీ కది చాలదేమో ననుకుంటున్నాను."

"అప్పుడే ఈ విషయా లెందుకులెండి?"

"బలేవాడివేలే .... సంసారమంటే బొమ్మలాట అనుకున్నావా నాయినా? అందులో కొత్త సంసారం కూడాను. అన్నీ అందుబాటులో ఉండాలి. ఏ లోటూ రాకుండా చూచుకోవాలి. అప్పుడే సుఖం. ఉండు .... ఒక్క నిముషం .... ఇప్పుడే వస్తాను" అంటూ ఆవిడ వెళ్లారు.

రుక్మిణమ్మగార్కి ఏభై సంవత్సరాలు దాటాయి. ఆవిడకు పిల్లలు లేరు. వాళ్లింట్లో అద్దెకుంటూన్న మమ్మల్నే తన పిల్లలుగా చూచుకుంటున్నారంటే ఆశ్చర్యంలేదు. అన్నివిధాలా మాకో చేదోడు వాదోడుగా ఉంటున్నారా దంపతులు!

"అవును సరళా మీరిద్దరూ పెళ్ళి చేసుకుందామనుకున్నా ఎందుకు పెళ్ళి ఆగిపోయింది?" శ్యామల అడిగింది. "అన్నీ సిద్ధమైపోయాయి. ఎవరి జీతం ఎవరికి ఎవరు ఇవ్వాలీ అన్నదే తేలలేదు." సరళ చెప్పింది.

నాతోపాటు మరో ముగ్గురు మిత్రులు ఈ గదిలో ఉంటున్నారు. నలుగురం కలిసి చదువుకున్నాం. అదృష్టవశాత్తు నలుగురికీ యిక్కడే ఉద్యోగాలు కావటం మూలంగా అందరం ఒకే గదిలో ఉంటున్నాం. మామధ్య ఏనాడూ పొరపొచ్చాలు రాలేదు. అందరం కూడా ఒకే మాటమీద నిలబడి ఉంటున్నాం ఇంతవరకూ. మేమంటే గిట్టని చాలామంది మా స్నేహాన్ని చూచి యీర్ష్యపడటం కూడా కద్దు. ఈ స్నేహాన్ని చెడగొట్టాలని ప్రయత్నాలు కూడా జరిగాయి, కాని—వాళ్లకి అలాంటి అవకాశాన్ని ఇవ్వలేదు.

మరో అరగంటలో రైలుంది. ఈ రైలెక్కితే యీ రాత్రికే చేరుకోవచ్చు. కానీ, ఊరు వచ్చి కూడా మిత్రులకి కనుపించకుండానే వెళ్లిపోవడం బాధగా ఉన్నా— వెళ్లక తప్పడంలేదు.

రుక్మిణమ్మగారు నాకోసం రెండు లడ్డులు తెచ్చారు. అవి నా చేతికిస్తూ .....

"ఇవి పుచ్చుకో బాబూ .... నీ జీవితంలో ఎందేళ్లూ ఇంత తాపీగానే గడవాలని ఆశిస్తున్నాను" అన్నారావిడ

కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా ఆవిడకు నమస్కరించాను. ఆవిడ కళ్లల్లో లీలగా కన్నీరు తొణికిసలాడింది.

"మిమ్మల్ని చూస్తుంటే ఏదో వాత్సల్యం పుట్టుకొస్తూంటుంది. ఇది చూచి నవ్వుతారు. వాదంతా పిచ్చని అంటారు. నీకు తెలీదు గాని ఆయనక్కూడా పిల్లలంటే విపరీతమైన మోజు."

నవ్వి ఊరుకున్నాను. ఆవిడ నా పక్కనున్న సూటుకేసు చూచి అడిగారు:

"ఏదైనా ఊరు....."

"అవునండి, అత్యవసరంగా రాజమండ్రి వెళ్లాల్సివచ్చింది. ఈ విషయం మావాళ్లకి చెప్పండి. మళ్లా రెండు రోజుల్లో వచ్చేస్తానని చెప్పండి."

"అలాగే ...."

ఆవిడ దగ్గర సెలవు తీసుకుని స్టేషనుకు వెళ్లాను. ప్లాటుఫారంమీద రైలు సిద్ధంగా ఉంది. టిక్కెట్టు తీసుకుని రైలెక్కాను.

రైలు కదిలింది!

—మేము స్థితిపరులం కాదు. నాన్న సంపాదనలో చాలా భాగం అక్కయ్యల పెళ్లిళ్లకే ఖర్చయింది. తాతగారు నాన్న కిచ్చిన అయిదెకరాల మాగాణి, మా స్థిరాస్తి. సాలీనా దానిమీద వచ్చే ఆదాయం, నాన్న జీతం—ఈ రెంటితో మా సంసారం ఏ వడిదుడుకూ లేకుండా సాగింది. అక్కయ్యలకు వాళ్ల అదృష్టంకొద్దీ మంచి సంబంధాలే దొరికాయి. పండుగలకూ, పబ్బాలకూ వాళ్లంతా వస్తే, ఉన్న దాంట్లోనే సంతృప్తిపరచేవారు నాన్న.

నాన్నకి అభిమానం జాస్తి. ఏ విషయంలోనూ ఆయన ఒకళ్లని ఆశ్రయించటమంటే తల తీసినంతగా బాధపడేవారు. ఉన్నదే స్వర్గ మనుకునే వారు నాన్న.

నేను బి. కాం పాసయ్యి సంవత్సరంపాటు ఖాళీగా ఉన్నా, ఆయన కించిత్తయినా చలించ లేదు. ఆయనకున్న పలుకుబడి నాకు ఉద్యోగం క్షణంలో వేయించగలదు. కాని—దీనిద్వారా అవతలి వాళ్లకి చులకనవటం ఆయనకు యిష్టంలేదు.

'నీ అర్హత గమనించి నీకు ఉద్యోగం ఇవ్వగలిగిన వాడే యిస్తాడు. లేదూ—ఉన్న ఆ కొద్ది భూమినీ సాగు చేసుకుందువుగానీ."

ఎప్పుడు నా ఉద్యోగం ప్రసక్తి వచ్చినా—ఆయన ఈ రెండు ముక్కలూ చెప్పి ఊరుకునేవాళ్లు. చదువుకుని ఉద్యోగం చేద్దామనుకుని దృష్టినంతా చదువుమీదనే లగ్నం చేసినవాళ్లకి మళ్లీ సేద్యం చెయ్యాలంటే తలకు మించిన పని. ఈ విషయాన్ని కూడా ఆయన పట్టించుకోలేదు.

నిరుద్యోగిగా ఒక సంవత్సరంపాటు అతి కష్టంగా గడిచింది నాకు. ఒక్క ప్రయత్నం కూడా సమకూడి రాలేదు.

సరిగ్గా అలాంటి సమయంలోనే 'ఆయన' తో నాకు పరిచయం కలిగింది. మా పరిచయం ఎలా జరిగిందో తలచుకుంటూంటే యిప్పటికీ చిత్రంగా ఉంటుంది నాకు.

మాఊరు విశాలమైన మైదానాలకు ప్రసిద్ధని, బందరు తెలిసిన చాలామంది వప్పుకుంటారు. ప్రకృతిసిద్ధమైన ఈ మైదానాల ముందు

కృత్రిమమైన ఉద్యానవనా లెందుకూ పనికిరావంటే సత్యదూరం కాదు! ప్రతిరోజూ సాయంత్రాలు ఆ మైదానాల్లో కూర్చునేందుకు చాలామంది వస్తూండేవారు.

అక్కడికి వచ్చి, నే కూర్చున్న తరువాత ఓ పది నిముషాలకు 'ఆయన' వస్తూండేవారు. నా ముందు నుంచే వెళ్ళి, నాకు పది అడుగుల దూరంలో ఎత్తుగా పెరిగిన పచ్చిగడ్డిపైన కూర్చుండేవారు. నా ముందు ఆయన చాలా చిత్రమైన మనిషి

కూర్చున్న క్షణం నుంచీ ఆకాశంవైపూ, చుట్టు ప్రక్కల స్థలాల వైపూ—మా ముందున్న తారు—రోడ్డు వైపు ఆత్రంగా చూచేవారు. అలా ఓ అర గంటపాటు, గడిపి వెళ్ళిపోయేవారు.

ప్రతిరోజూ ఆయన తప్పకుండా హాజరయ్యేవారు. అదే చోటులో కూర్చునేవారు! అలాగే చూస్తూండేవారు

ఒకటి రెండు రోజులు ఆయన ఏ కారణం చేతనైనా రాకపోతే—ఆరోజు నా కసలేమీ తోచేది కాదు. రోజూకంటె పావుగంట ముందే యింటికి వెళ్ళిపోయేవాడిని. ఆయన కూడా ఇంతేనేమో!

అలాంటిది ఆయన వారంరోజులపాటు రాకపోయేసరికి పిచ్చెత్తినట్టయింది. ఎప్పటికప్పుడు ఈరోజైనా ఆయనొస్తే బావుండే దనిపించింది. వచ్చేవారు కారు. అక్కడికీ ఒక పావుగంటా, అరగంటా కేవలం ఆయనకోసం ఎదురుచూస్తూ గడిపేవాడిని

పది రోజులు గడిచినా ఆయన నాకు కనపించలేదు

ఏదో పోగొట్టుకున్నట్టనిపించేది అంతా వెలితిగా కనిపించేది

ఆయ నెవరు? నే నెవర్ని? ఆయన నాకు కనిపించకపోతే మునిగిపోయేదేమి టసలు?—నాకు

ఎందుకు?

నేనే కొత్తగా కనుపిస్తున్నాను.

ఒకరోజు నే నక్కడ కూర్చుని ఉండగా ఒక అపరిచిత వ్యక్తి నా దగ్గరకు వచ్చాడు. నన్ను చూస్తూ..

"మీరేనా బాబూ.... రోజూ యిక్కడ కూకుండేది?"

"ఏం.... ఏం కావాలి?"

"మిమ్మల్ని అయ్యగారు యెంటబెట్టుకు రమ్మన్నారు."

"ఎవరు మీ అయ్యగారు?"

"అయ్యగారు కూడా యీడనే కూకుండేవారు. అయ్యగార్కి వంట్లో బాగోలేదు మిమ్మ ల్నెంటబెట్టుకు రమ్మన్నారు."

ఆయనే!.... ఆయనే నన్ను పిలిపించారు. ఆశ్చర్య మనిపించింది వచ్చినతన్ని మౌనంగా వెంబడించాను.

అతను ఆ దగ్గర్లో ఉన్న ఓ డాబా యింట్లోకి తీసుకెళ్ళాడు. ఇల్లు అందంగా అలంకరించబడి ఉంది చుట్టూ ప్రహరీ—అందమైన క్రోటన్సూ—వీధి గుమ్మానికి చక్కటి డిజైనుతో ఉన్న తెర.

వరండాలో నాలుగు పేము కుర్చీలూ, వాటిమధ్య టీపాయ్

నా వెంట వచ్చిన వ్యక్తి లోపలికెళ్ళి మళ్ళీ వచ్చి అన్నాడు:

"రండి అయ్యగారు రమ్మంటున్నారు."

లోపలి కెళ్ళాను ఆయన పడక — కుర్చీలో కూర్చుని పేపరు చదువుకుంటున్నారు. ఈ పది రోజుల్లోనూ ఆయన బాగా చిక్కిపోయినట్టు కనుపిస్తున్నారు. నన్ను నవ్వుతూ ఆదరంగా ఆహ్వానించారు. కూర్చునేందుకు కుర్చీ చూపించారు. నే కూర్చున్న తర్వాత అన్నారు:

"నా పేరు సీతారామయ్య—"

ఆయన మంచి హోదాలో ఉన్న అధికారిట. రాజమండ్రి నుండి యిక్కడికి మొన్ననే బదిలీ అయిందిట. ఈ ఊరి పరిసరాలు యింకా కొత్తగా కనిపిస్తున్నాయిట. కాని—యిక్కడి వాతావరణం తనలాటి జబ్బు మనుష్యులకి మంచిదిట. ఇలా ఎన్నో విషయాలు చెప్పి చివరిన అన్నారు—

"రత్నాల్లాటి పిల్లలూ, ఆస్తీ, హోదా అన్నీ ఉన్నాయి నాయనా. కాని—నా ఆరోగ్యం రోజు రోజుకీ అధ్వాన్నంగా తయారవుతోంది. ఈ దిగులే నన్ను కృంగదీస్తోంది. అలా రెండు మూడు ఫర్లాంగులు ప్రతిరోజూ నడవమని డాక్టరు సలహా ఇచ్చాడు. అతని మాటలను తు. చ. తప్పకుండా పాటిస్తున్నాను. నిన్ను రోజూ చూస్తున్నాను. తెలీకుండానే నీతో పరిచయం చేసుకున్నంత పనయింది. ఈ పది రోజులూ ఎక్కిన మంచం దిగలేదు. చిరాకూ, విసుగూ కలిగాయి నువ్వు అక్కడికి వచ్చిఉంటావని భావించి, నాతో కాసేపు మాట్లాడతావనే ఉద్దేశ్యంతో నీకు కబురంపాను"

నా పేరూ, వివరాలూ వగైరా అడిగారు. అన్నింటికీ జవాబు చెప్పాను.

"మా అబ్బాయి నిరంజనం రాజమండ్రిలో హాస్టల్లో ఉండే చదువుకుంటున్నాడు నా బదిలీతో వాడి చదువు చెడిపోవడం నా కిష్టంలేదు. పెద్దమ్మాయి రాధ, అత్తవారింట్లో ఉంటున్నది. ఇకపోతే నేనూ, మా ఆవిడా, రెండో అమ్మాయి కుసుమా యిక్కడ ఉంటున్నాం"

ఇది చెప్పిన తర్వాత రెండు క్షణాలు ఆగి, మళ్ళా నవ్వుతూ అన్నారు—

"కబుర్లు చెప్పుకునేందుకు ఎవ్వరూ నేస్తం దొరకలేదు ఆఫీసులోవాళ్ళు ఇంటికొచ్చి కబుర్లు చెప్తారనే నమ్మకం నాకు లేదు. వాళ్ళకి కావలసింది ఆఫీసులో రగులుతున్న రాజకీయాలూ, నా మెప్పుపొందటమూ. అందుచేతనే నిన్ను వెదుక్కున్నాను నీతో స్నేహం చెయ్యాలని నిశ్చయించుకున్నాను."

ఆరోజు ఆయనే ఎక్కువసేపు మాట్లాడారు. అది లగాయితూ ప్రతిరోజూ ఆయన్ను కలుసుకునేవాడిని. పెద్దవారు, లోకానుభవం ఉన్నవారు కాబట్టి తరచూ ఆయన వక్త, నేను శ్రోతనూ. ఆయన ప్రతి విషయాన్నీ కూలంకషంగా పరిశోధించినట్టు చెప్పేవారు. ఆయన భావాలు తెలుసుకోడం మాత్రం నా వంతయ్యేది.

ఒకోసారి మైదానాల్లోనూ, మరోసారి వారి ఇంట్లోనూ, తప్పనిసరైతే సాక్షాత్తూ వాళ్ళ ఆఫీసులో కూడా మా సమావేశం జరిగేది.

నన్ను ఇద్దరు ముగ్గురు స్నేహితులు అన్నారు కూడాను—

"నీకేమిటోయ్ అధికారిని జేబులో పెట్టుకున్నావ్. నువ్వు నోరు తెరుచుకు అడిగితే గాని నీకు ఉద్యోగం వాళ్ళ ఆఫీసులో క్షణాలమీద రాదూ—" అని

కాని ఆయన మనస్తత్త్వం వాళ్ళకు తెలీదు—ఆయన అంత త్వరగా 'మనిషి' ని నమ్మరు. ఒక

సారి కుసుమ పెళ్లి విషయమై ఆయన నాతో ఇలా అన్నారు—

"కుసుమ దురదృష్టవశాత్తు పక్షవాతానికి గురై చేయి పోగొట్టుకుంది. ఈ అంగవైకల్యం కుసుమ రూపాన్ని సైతం కించపరుస్తోంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఆ పిల్లకి త్వరగా పెళ్లవుతుందని నే ననుకోను. ఒకవేళ పెళ్లయినా ఆ పెళ్లిలో సుఖ పడుతుందంటే నాకు నమ్మకం చాలడంలేదు. కుసుమకి చాలా మంచి సంబంధాలే వచ్చాయి. కాని — వాళ్లని చూస్తోంటే కేవలం నా డబ్బూ, నా హోదా మీదనే ప్రేమున్నట్టు కనిపిస్తుంది కాని, నా పిల్లమీద ప్రేమున్నట్టు కనుపించడం లేదు. అందుచేతనే వచ్చిన ప్రతి సంబంధాన్నీ నేనే వెడగొట్టేస్తున్నాను. పిచ్చిపిల్ల — ఈ చర్యకి ఎంత తల్లడిల్లిపోతుందో రావ్ !"

అందుకే అంటాను — ఆయన ఎవర్నీ అంత త్వరగా నమ్మలేరని. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో నాకు మీ ఆఫీసులో ఉద్యోగం వేయించండని అడిగితే నన్నేవిధంగా భావిస్తారో కదా — కేవలం ఉద్యోగం కోసరమే నేను ఆయన స్నేహాన్ని వాంఛిస్తున్నానని ఆయన అనుకుంటే, అంతకంటె ఘోరం మరొకటిలేదు. అలాంటి అవాంఛనీయమైన పరిస్థితి రాకూడదనే భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తాను.

కాని — పరిచయస్థులు మా స్నేహానికి విపరీతార్థాలు తీస్తూనే ఉన్నారు. కాటికి కాళ్లుచాపి చావు కోసం ఎదురుచూస్తోన్న పెద్దమనిషితో రెండు పదులు నిండిన యువకుడికి స్నేహ మేమిటి వల్ల కాదూ, ఈ స్నేహం వెనుక 'స్వార్థం' తప్పకుండా ఉండిఉంటుందని నా మొహం ఎదటనే అనేవారు. విని బాధపడేవాడిని. అంతే గాని ఆయన స్నేహం నుంచి తప్పుకోడం నా చేతకాదు.

ఒకసారి—లోగడ వచ్చినట్లే ఆయనకు గుండె నొప్పి వచ్చింది. ఈమాటు ఉధృతంగా వచ్చింది. మా యిద్దరిమధ్యా ఉన్న అనుబంధం ఆయనకు నాచేత సపర్యలు చేయించింది. రెండు రోజులపాటు కుసుమా, నేనూ ఆయన మంచాన్ని అంటిపెట్టుకుని కూర్చున్నాం. ఆయన స్థితి బాగుపడ్డ తర్వాత కళ్లను నీటితో నింపుకుని నన్నుద్దేశించి అన్నారు— 'నువ్వు దేవుడివి నాయనా !' అని.

సీతారామయ్యగారి పరిచయస్థులతో నన్ను తనకు ప్రాణం ఇచ్చే మిత్రునిగా పరిచయం చేశారు. ఆయన మిత్రులు కళ్లింతవి చేసుకుని అర్థంకానట్టు ఆయనవైపు చూశారు. వాళ్లలా చూస్తోంటే నాకు సిగ్గనిపించింది కూడా.

—ఇంటర్వ్యూల నిమిత్తం హైద్రాబాద్ వెళ్లడం అది మూడోసారి. నాన్నని అడిగాను. 'నీ యిష్టం. పైకం కావలిస్తే మీ అమ్మ నడుగు' అని చెప్పి ఆయన ఆఫీసుకు వెళ్లిపోయాడు. ఏమైనా సరే ఈ ఇంటర్వ్యూతో అటు ఉద్యోగమో, ఇటు సేద్యమో తేల్చుకోవాలని నిర్ణయించుకుని అమ్మని డబ్బడిగి తీసుకొని హైద్రాబాద్ వెళ్లాను.

ఉద్యోగం గగనకుసుమమైంది. వచ్చిన ఏభై మంది అభ్యర్థుల్లోనూ ముగ్గుర్నే అర్హులుగా పరిగణించింది. ఆ ముగ్గురికే ఉద్యోగాలు యిచ్చారు. మరొక అనుభవాన్ని గడించి యింటికి వచ్చాను.

సీతారామయ్యగారు ఆ మూడు రోజులనుండీ ఎందుకు కనిపించలేదని అడిగారు. నా హైద్రాబాదు ప్రయాణమూ, దాని ఫలితమూ వివరించి చెప్పాను. రెండు నిమిషాలు ఆయనేదో ఆలోచించి నన్ను అడిగారు:

"ఇంకా ఇలా నిరుద్యోగిగా ఎన్నాళ్లుండ దలిచావు ?"

"అది మన చేతుల్లో ఉన్నదాండి ?"

"పిచ్చివాడా ! ప్రయత్నాలు చెయ్యాలే కాని, మనిషి సాధించలేని విషయమంటూ ఏదీ లేదు. రేపు ఒక అప్లికేషను రాసి నా చేతికివ్వు. మా ఆఫీసులోనే ప్రయత్నిస్తాను. చూద్దాం. నా చేతనయినంత వరకూ నేను ప్రయత్నిస్తాను. సరే."

నేనేమీ మాటాడలేదు.

ఆ తర్వాత రోజుకూడా అప్లికేషను గురించి అడిగారు. నా ఉద్యోగ ప్రయత్నం ఆయన చేతుల మీదుగా జరగడం నా కిష్టంలేదు. అయినా, ఆయన బలవంతంమీద అప్లికేషను రాసివ్వక తప్పిందికాదు.

నెలరోజులు తిరక్కుండానే నాకు బెజవాడ బ్రాంచిలో ఉద్యోగం వచ్చింది. సీతారామయ్య గారికి నా ధన్యవాదాలు చెప్పుకున్నాను. ఆయన నా భుజాన్ని తట్టుతూ అన్నారు:

ఏమయ్యా! యీ రోడ్డుమీద పది సంవత్సరాలుగా కారు డ్రైవ్ చేస్తున్నా నన్నావ్? యివాళ నా కారు నెందుకు గుద్దేశావ్. తన కారు గుద్దేసిన పెద్దమనిషిని సుబ్బారావు అడిగాడు. "ఈ పదేళ్ళూ ఎన్నడూ నీ కారు యీ రోడ్డుమీద లేదు."

బాలాజీ సైన్పూర్

"చక్కగా ఉద్యోగం చేసుకో. పైకి రావడానికి ప్రయత్నాలు చెయ్యి. ఏది ఏమైనా మన స్నేహాన్ని మాత్రం మరచిపోకు."

ఆయన సహృదయత్వం, స్నేహంమీద ఆయనకు గల గౌరవభావం నన్ను ముగ్ధుణ్ణి చేశాయి.

జీవితంలో నన్నొక ఉద్యోగిగా స్థిరపరచింది. సీతారామయ్యగారు. ఆయన చేసిన ఈ మహోపకారాన్ని మరో జన్మలో కూడా మరిచిపోలేను.

బెజవాడ వెళ్లిన తర్వాత ఉత్తరాలు రాస్తుండే వాడిని. ఆయన సమాధానాలు వ్రాస్తుండేవారు. ఆయన రిటైరవడం, రాజమండ్రిలో స్థిర నివాస మేర్పరచుకోవడం అన్నీ ఈ ఆరు నెలల్లో జరిగాయి.

నా పెళ్లికి వారం రోజుల ముందు ఆయనకు ఓ ఉత్తరం రాశాను; తప్పకుండా రావలసిందిగా ఆహ్వానిస్తూ. దాని కాయన చాల చక్కటి సమాధానం రాశారు. నేను ఓ యింటివాడి నవుతున్నానని తెలిసి ఆయన ఆనందిస్తున్నారట. పెళ్ళికి తప్పకుండా వస్తున్నట్టు రాశారు. పెళ్ళయిన తర్వాత వీలుంటే నా భార్యను వెంటబెట్టుకుని రావలసిందిగా ఆహ్వానించారు.

* * *

సీతారామయ్య గారింట్లో ఇంకా దీపం వెలుగుతూనే ఉంది. రిక్షా దిగాను. నిరంజనం ఆ యింటి ముందు నిలబడి ఉన్నాడు. అతన్ని చూడగానే ఏదో కీడు శంకించాను. "నాన్నగారు కులాసా ?" అని అడిగాను. అతను ముఖాన్ని దించేసుకుని గబగబా యింట్లోకి వెళ్లిపోయాడు.

అతని వాలకం నన్ను కలవర పరచింది. ఇంట్లో అడుగు పెట్టగానే పార్వతమ్మగారూ, కుసుమా, రాధా ఏడ్వడం మొదలుపెట్టారు.

అలాగే అక్కడే ఉన్న కుర్చీలో కూలబడి పోయాను.

నిరంజనం నా దగ్గరకు వచ్చి అన్నాడు—

"ఆయన పోయేముందు మీ గురించి అడిగారు—" అతను పసిపిల్లాడిలా వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నాడు.

ఆ మాటతో నా తల దిమ్మెత్తిపోయింది. చేతుల్తో తలను గట్టిగా పట్టుకున్నాను. సీతారామయ్యగారి రూపం నాముందు తచ్చాడుతూనే ఉంది.

* * *

గోదావరి గంభీరంగా ఉంది.

చాలా దూరం నడిచి వచ్చాను. ఎన్నో స్మృతులు, ఆయన వ్యక్తిత్వం, మా స్నేహం, గడిచిన రోజులు యివన్నీ నన్ను కలవర పెడుతున్నాయి.

ఆయన యిక లేరు ! ఆ స్నేహం ఇక తిరిగి రాదు.

నిరంజనం ఇంకా చదువుకునే కుర్రాడు, కుసుమకి పెళ్లి కాలేదు, వ్యవహార దక్షత తెలిసిన యింటిపెద్ద లేనప్పుడు ఆ కుటుంబం ఎన్ని అవస్థలు పడాలో కదా ?

ఆయ నొకసారి నాతో అన్నారు—

"నిరంజనం చదువుపూర్తయి, నాలుగు రాళ్ళూ సంపాయిస్తూ—కుసుమ పెళ్ళయి తన సంసారాన్ని చక్కగా దిద్దుకుంటూంటే నాకే దిగులూ ఉండదు రావ్ ! వచ్చే చావు అప్పటివరకూ వాయిదా వేసుకుంటే ఎంతో బావుణ్ను !"

ఇది గుర్తుకు రాగానే, నాకు తెలీకుండానే ఏడుపొచ్చింది. హాయిగా బ్రతకటానికి నాకు అవకాశం కల్పించిన వ్యక్తికి నే నేవిధంగానూ సాయం చెయ్యలేకపోయాను. ఈ ఋణ విముక్తి ఈ జన్మకి లేదేమో !

చీకటిపడుతుండగా ఇంటిముఖం పట్టాను. మర్నీ ఉదయమే వెళ్లిపోవటానికి నిశ్చయించుకున్నాను. దిగులుతో నిండిన ఆ ఇంట్లో ఇంకా నేనుండలేను అనుక్షణమూ ఆయన గుర్తుకొస్తూ నావల్లనయ్యే కార్యం ఒక్కటీ లేకపోగా, నా చేతగానితనం నన్ను గేలిచేస్తూ .... వద్దు .... నాకీ నరకం వద్దు.

ఆ ఇంటిముందు ఓ కారు ఆగిఉంది. ఇంటో ఎవరిదో మగ గొంతు వినిపిస్తోంది. మెల్లిగా నా గదిలోకి వెళ్లాను. గదిలో కుసుమ కూర్చుని ఉన్నది

నన్ను చూడగానే లేచి నిలబడింది.

"ఇంతసేపూ ఎక్కడికి వెళ్ళి వచ్చారు ? ఉండండి. కాఫీ తెస్తాను" కుసుమ వెళ్ళిపోయింది.

పక్క గదిలోనుండి మాటలు స్పష్టంగా వినిపిస్తున్నాయి—

"అయితే నువ్వు రానట్టేగా ?"

"నన్ను బలవంతం చెయ్యకండి. ఇంతలో రాను."

"నీ కేం తక్కువ చేశానని ?"

"నా నోటితో చెప్పదలుచుకోలేదు. అంతా మీకు తెలుసు."

"మంచిది .... నీ కెప్పుడు యిష్టమైతే అప్పుడే రా .... నిన్ను బాధపెట్టను. వస్తా .. ."

నా గది గుమ్మం దగ్గర నిలబడి ఆ వ్యక్తిని చూచాను. ఆశ్చర్యం ..... మా ఆఫీసరు ! .... నన్ను నేనే నమ్మలేకపోయాను.

కారు బయలుదేరిన శబ్దం విని రాధ గదినుండి బయటికి వచ్చి వరాండాలో నిలబడింది. అయిదు నిముషాలపాటు అక్కడే నిలబడి మళ్ళీ తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళేముందు నావైపు చూచి తల దించుకున్నది.

"మా బావ వచ్చారు అక్కయ్యని తీసుకెళ్ళేందుకు. కాని ఆయన పద్ధతి అసహ్యంగా తయారయింది. హోదాకు తగ్గ గుణం బావలో లేదు." కాఫీ యిస్తూ కుసుమ చెప్పింది.

"ఎవరికీ తలొంచడం చేతగాని ఆఫీసరు ఈవిడకి దాసోహ మంటున్నారు. ఈవిడ స్నేహంవల్ల సర్వవిధాలా చెడిపోటానికి సిద్ధపడుతున్నారు" మధుసూదనం మాటలు గుర్తుకొచ్చాయి.

"బావ ఈ హోదాకి చేరుకోవడంలో నాన్న కొంత సహాయం చేశారు. ఆ విశ్వాసం కూడా మరిచిపోయాడు బావ." కుసుమ కూర్చుంటూ అన్నది.

రెండు క్షణాల తర్వాత మళ్ళీ ఆమే మాట్లాడింది.

"మీ పెళ్ళి రెండురోజు లుందనగా నాన్నగారు పోయారు. మీకు ఏ విషయమూ రాయవద్దని

ఎందుకు?

అంతకుమునుపే చెప్పారు. ఇక్కడి విషయాల్తో మీ మనసు పాడవుతుందని ఆయ నుద్దేశ్యం."

"నాకు తెలుసు ఆయన దైవస్వరూపులు."

"పోయేముందు అమ్మ కో మాట చెప్పారాయన."

"ఏమని ?"

".... .... "

"చెప్పండి."

"ఈ ఇంట్లో నిరంజనానికి ఎలాంటి స్థానముందో మీకూ అదే స్థాన ముంటుందని అన్నారు' కుసుమ తన ముఖాన్ని చేతుల్లో దాచుకుంది.

మౌనంగా ఉండిపోయాం. కాసేపటికి ఆమె వెళ్ళిపోయింది.

—రాత్రి భోజనాలైన తర్వాత నా గదిలోకి వచ్చేస్తుండగా, రాధ నన్ను పిలిచారు ఆవిడ గదిలోకి వెళ్ళాను.

"అలా కూర్చోండి. మీకు ఒక ముఖ్య విషయం చెప్పాలని ఉంది."

"చెప్పండి." అన్నాను కూర్చుంటూ.

"ఏ విషయమైనా సరే కుండ బద్దలు కొట్టినట్లు, మనసులో ఉన్నది ఎదటివారికి చెప్పడం మంచిదంటాను. మీరేమంటారు.?"

"నిజమే .... "

"మావారి దగ్గర నేను ఇదే పద్ధతి ఆచరించాను. ఆయన మానసికంగా బలహీనులు. అది నాకు నచ్చదు. తను చేస్తున్నది తప్పని తెలిసి కూడా కప్పిపుచ్చుకోటానికి ప్రయత్నం చేస్తారు. అందుకే ఆయనకూ, నాకూ సరిపడదు. ఇదంతా చెప్పి విసిగించటం నా కిష్టంలేదు. ఈమధ్య నాన్నగారి డైరీ తీసి చదివాను. ఒకవిధంగా ఆయనగారి తత్వం గూడా నాకు రుచించలేదు. ఈ పేజీలో ఆయన రాసిన అభిప్రాయం నన్ను ఆశ్చర్య పరిచింది. ఈ విషయం మా ఇంట్లో కూడా ఎందుకు చెప్పకుండా దాచుకున్నారో అర్థం కావటంలేదు. ఇది చదవండి" ఆ పేజీ తెరిచి డైరీ నా చేతి కిచ్చింది. చదివాను:

'రావ్ పెళ్ళిట. అతను పెళ్ళి చేసుకుంటున్నాడం సంతోషంగా ఉంది కాని—కుసుమకి అతను తగ్గ వరుడని ఒక విష్యయానికి ఇంతకుమునుపే వచ్చాను ఈ మాట లలితతో చెప్పటానికి నా మన సెందుకో తటపటాయించింది. రవి యోగ్యుడు. అతణ్ణి అల్లుడిగా చేసుకుని ఈ యింటి కాధారం చేసుకుందా మనుకున్న నాకు గట్టి దెబ్బే తగిలిందని చెప్పాలి.'

అదిరిపడ్డాను. రాధ సూటిగా నా కళ్ళల్లోకి చూచింది.

"చదివారా ?"

"ఊ .... "

"నాన్న గురించి మీరేమనుకుంటున్నారు"

"విధి చాలా చిత్రాలు చేస్తుందని తెలుసుకున్నాను."

"పొరపాటుని 'విధి' కి అంటగట్టడం భావ్యంగా లేదు. ఆయన మిమ్మల్ని అల్లుడిగా స్వీకరించాలనుకున్నప్పుడు, ఆమాట మీతో అనిఉండాల్సింది. అలా జరగలేదు. ఆయన ఇంత త్వరగా పోవటానికి కారణం—"

"రాధగారూ—" గట్టిగా అరిచాను.

"ఇంక నా కే పాపమూ అంటగట్టకండి ప్లీజ్. ఆయన చేసిన సహాయానికి బదు లెలా చెప్పుకోవాలో తెలీని పరిస్థితుల్లో ఉన్నాను. అది చాలక నా మూలంగానే ఆయన .. వద్దు మీ రలాంటి నింద నా నెత్తిన పెట్టకండి" ఒక్క ఉదుటున ఆ గదినుండి బయటకు వచ్చేశాను.

ఆవిడ మెల్లిగా అన్నది.

"మీ వ్యక్తిత్వాన్ని కించపరచాలనే భావం నా కెన్నడూ లేదు. నాన్నగారి అతి మంచితనాన్ని గౌరవించటం తప్ప మరొకటి తెలీని మనం ఆయన్ని కించపరచలేం !"

తర్వాత మాటలు నాకు వినిపించలేదు—కాదు—వినదలుచుకోలేదు. ★

యాత్రకంటే, మనతోనే ఉంటూ, మన వెన్ను పొడిచే విద్రోహులవలనే, యెక్కువ నష్టముయింది" ధైర్యంగానూ, ఆవేదనగాను అన్నాడు.

చుట్టూ చేరిన నలుగురూ తలలూపారు అటూ యిటూ చూసి, స్నేహితునితోసహా, చకచక నిష్క్రమించాడు; ఆయనకేం భయమేసిందో యేమో మరి !

ఓ వ్యక్తి, నన్ను రెండుమూడుసార్లు పరీక్షగా చూసి, దగ్గరగా వచ్చాడు. 'ఎంత ట్రూత్ అయినా, బహిరంగంగా యిట్లా చెప్పటం మంచిదికాదండీ' అన్నాడు గంభీరంగా.

అట్లా చెప్పాలిసిందేనండీ, ఇక్కడున్నవాళ్ళల్లో, అలాంటివాళ్ళెవరైనా ఉంటే వాళ్లకు బుద్ధొస్తుంది ! ...ఎగిరి గంతేశాడు, ప్రక్కనుంచి ఓవ్యక్తి.

నాతో మాట్లాడదామనుకుని వచ్చిన వ్యక్తి ఉక్కిరిబిక్కిరయ్యాడు. పాపం, యేమీ మాట్లాడలేదు. ఉన్నట్లే ఉండి, ఇట్టే తప్పుకున్నాడు.

రాజధాని కబుర్లు

9 వ పేజీ తరువాయి

'అసలు నన్నడుగుతే, దేశవిద్రోహులను ముందర అరెస్ట్‌చేసి పారెయ్యాలి. గవర్నమెంటైనా సరే సరిగ్గా ఏక్ట్ చెయ్యలేకపోతే, డిస్‌మిస్ చెయ్యాల్సిందే" ఉద్రిక్తుడయ్యాడు.

"ఇప్పుడు మనమంతా కలిసి, గవర్నమెంటును సపోర్ట్ చెయ్యాలండీ. మనలో మనం దెబ్బలాడుకునే సమయంకాదండీ యిదీ" అన్నాను, ఆయన్ను శాంతపరుద్దామని. ఇంకా చెలరేగిపోయాడు.

'ప్రభుత్వాన్ని సపోర్ట్ చెయ్యటానికేమి అభ్యంతరంలేదు; ఈ క్లిష్టసమయంలో, మనమంతా ఒక్కమనిషిలాగా నిలబడి, దురాక్రమణ దారుల్ని తరిమికొట్టాల్సిందే ! ఈ దేశం, ఓ పార్టీసొత్తు కాదు. ఓ వ్యక్తి ఆస్తికాదు. అందరికీ చెందింది. మనందరం, దీని రక్షణకు కృషి చెయ్యాల్సిందే ! ఈ ఆపద సమయంలో, ప్రభుత్వం వేస్తున్న ప్రతి ఒక్క అడుగును, శల్యపరీక్ష చేసి, తప్పొప్పులను, నిర్భయంగా చెప్పాలిసిన, బాధ్యత, ప్రతి ఒక్కని మీదా ఉంది. దీన్ని విస్మరిస్తే, దేశానికి ద్రోహం చేసినట్టే !" ఆవేశంలోకి వచ్చేశాడు.

ఆయన దేశభక్తి, ఆవేదన, ఆందోళన పూర్తిగా అర్థంచేసుకున్నా, సరుకున్నవాడులాగానే కనిపించాడు. అతనుకూడా నారాయణగూడా వెళ్ళాలని తెలుసుకుని 'ఇరవై నిముషాలయింది, యింతవరకు మళ్ళీ బస్సులేదు. ఇట్లాగేవెళుతూ మాట్లాడుకుందాం' రండి అన్నాను. పాపం ఆయన సరే అంటూ వెంట వచ్చాడు. రక్తం ఉడికిపోతోంది. మన జవాన్లు నిష్కారణంగా చచ్చిపోతున్నారండీ అన్నాడు గద్గదికంగా. ఇంకా మేము సుల్తాన్‌బజారుగుండా చౌరాస్తా నన్నా, దాటలేదు. ఏడునెంబరు 'బి' 'సి' బస్సులు కలిసి మెలిసి, ఓదానివెంట ఒకటి వరసగా, మమ్మల్ని చలాకీగా దాటేసినాయి, పెళ్ళివారి ఊరేగింపు బస్సుల్లాగ ★